

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

11 päivänä huhtikuuta 2024*

Ennakkoratkaisupyyntö – SEUT 267 artikla – Se, onko pyydetty tulkinta tarpeen, jotta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi antaa ratkaisunsa –
Tuomareiden riippumattomuus – Olosuhteet, joissa tuomarit nimitetään yleisiin tuomioistuimiin – Mahdollisuus kyseenalaistaa lainvoimainen rikostuomio kyseisen tuomion täytäntöönpanomenettelyn aikana – Ennakkoratkaisupyyntöjen tutkimatta jättäminen

Yhdistetyissä asioissa C-114/23 (Sapira)ⁱ, C-115/23 (Jurckow)ⁱ, C-132/23 (Kosieski)ⁱ ja C-160/23 (Oczka)ⁱ,

joissa on kyse neljästä SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jotka Sąd Okręgowy w Warszawie (Varsovan alueellinen tuomioistuin, Puola) on esittänyt 18.2.2023 (C-114/23 ja C-115/23), 6.3.2023 (C-132/23) ja 14.3.2023 (C-160/23) tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 27.2.2023 (C-114/23 ja C-115/23), 6.3.2023 (C-132/23) ja 15.3.2023 (C-160/23), saadakseen ennakkoratkaisun rikosasioissa, joissa vastaajina ovat

KB (C-114/23),

RZ (C-115/23),

AN (C-132/23) ja

CG (C-160/23),

ja joissa asian käsittelyyn osallistuvat

Prokuratura Rejonowa Warszawa Ochota (C-114/23 ja C-160/23) ja

Prokuratura Okręgowa w Warszawie (C-115/23 ja C-132/23),

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Jürimäe (esittelevä tuomari), presidentti K. Lenaerts, joka hoitaa kolmannen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit N. Piçarra, N. Jääskinen ja M. Gavalec,

julkisasiamies: T. Ćapeta,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

ⁱ Tämän asian nimi on kuvitteellinen nimi. Se ei vastaa oikeudenkäynnin minkään asianosaisen todellista nimeä.

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Prokuratura Okręgowa w Warszawie, edustajanaan A. Bortkiewicz,
- Puolan hallitus, asiamiehinään B. Majczyna ja S. Żyrek,
- Euroopan komissio, asiamiehinään K. Herrmann ja P. J. O. Van Nuffel,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan (jäljempänä perusoikeuskirja) sekä oikeusvarmuuden, lainvoimaisten ratkaisujen pysyvyyden, suhteellisuuden ja menettelyllisen itsemääräämisoikeuden periaatteiden tulkintaa.
- 2 Nämä pyynnöt on esitetty neljän lainvoimaisen tuomion, joilla KB:lle, RZ:lle, AN:lle ja CG:lle määrättiin rikosoikeudellisia seuraamuksia, täytäntöönpanomenettelyn yhteydessä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Rangaistuksen täytäntöönpanokoodeksista 6.6.1997 annetun lain (ustawa – Kodeks karny wykonawczy; Dz. U. 2023, järjestysnumero 127; jäljempänä rangaistusten täytäntöönpanokoodeksi) 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”1. Täytäntöönpanomenettely alkaa viivytyksettä sen jälkeen, kun ratkaisusta on tullut täytäntöönpanokelpoinen.

2. Tuomio tai määräys, joka on annettu [rikosoikeudellisia menettelyitä koskevasta koodeksista 6.6.1997 annetun lain (ustawa – Kodeks postępowania karnego; Dz. U. 2022, järjestysnumero 1375; jäljempänä rikosoikeudellisia menettelyitä koskevasta koodeksista annettu laki)] 420 §:n nojalla ja joka koskee konfiskaatiota tai aineellista näyttöä, tulee täytäntöönpanokelpoiseksi sillä hetkellä, kun se tulee lainvoimaiseksi, ellei laissa toisin säädetä.”

- 4 Rangaistusten täytäntöönpanokoodeksin 13 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Ratkaisun täytäntöönpanosta vastaava viranomainen ja ne henkilöt, joita ratkaisu koskee suoraan, voivat pyytää ratkaisun antanutta tuomioistuinta kumoamaan epäilyt, jotka koskevat ratkaisun täytäntöönpanoa tai rangaistuksen laskemista koskevia väitteitä. Tuomioistuimen määräykseen voi hakea muutosta.”

5 Kyseisen koodeksin 15 §:n 1 momentin sanamuoto on seuraava:

”Tuomioistuin keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn rangaistusten täytäntöönpanon vanhentumisen, tuomitun kuoleman tai minkä tahansa muun syyn, joka estää kyseisen menettelyn, perusteella.”

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

- 6 Sąd Okręgowy w Warszawie (Varsovan alueellinen tuomioistuin, Puola) tuomitsi 28.12.2022 antamallaan tuomiolla KB:n kahden kuukauden ehdolliseen vankeusrangaistukseen ja sakkorangaistukseen sen johdosta, että hän loukkasi Puolan tasavallan presidenttiä julkisesti 1.3. ja 2.3.2022 Twitter-nimisen sosiaalisen median alustan välityksellä (asia C-114/23).
- 7 Kyseinen tuomioistuin tuomitsi RZ:n 28.11.2022 antamallaan tuomiolla vuoden ehdolliseen vankeusrangaistukseen ja sakkorangaistukseen sen johdosta, että hän oli saanut erään toisen henkilön määräämään omaisuudestaan kyseiselle henkilölle epäedullisella tavalla taloudellista etua saadakseen (asia C-115/23).
- 8 Mainittu tuomioistuin tuomitsi AN:n 9.2.2023 antamallaan tuomiolla kahdesta tietokonepetoksesta yhteensä 11 kuukauden vankeusrangaistukseen (asia C-132/23).
- 9 Nämä kolme tuomiota annettiin yhden tuomarin kokoonpanossa; LM toimi tuomarina asioissa C-114/23 ja C-132/23 ja OP asiassa C-115/23. Tuomiot tulivat lainvoimaisiksi ilman, että niistä valitettiin.
- 10 Sąd Apelacyjny w Warszawie (Varsovan ylioikeus, Puola) tuomitsi CG:n 30.12.2022 antamallaan tuomiolla puolestaan kahdeksan vuoden vankeusrangaistukseen imeväisikäisen lapsen fyysisestä ja henkisestä pahoinpitelemisestä (asia C-160/23). Tästä tuomiosta, joka annettiin valitusasiassa kolmen tuomarin (eli JL, KS ja MP) kokoonpanossa, on myös tullut lainvoimainen.
- 11 Sąd Okręgowy w Warszawietä, joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, pyydetään antamaan ratkaisu tämän tuomion 6–10 kohdassa mainittujen neljän lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanosta.
- 12 Kyseinen tuomioistuin toteaa, että Sąd Okręgowy w Warszawien yksittäiset tuomarit LM ja OP sekä Sąd Apelacyjny w Warszawien kolme tuomaria JL, KS ja MP (jäljempänä yhdessä kyseessä olevat tuomarit) nimitettiin Puolan tasavallan presidentin tekemillä päätöksillä Krajowa Rada Sądownictwan (kansallinen tuomarineuvosto, Puola) ehdotuksesta; kyseinen tuomarineuvosto antoi ehdotuksensa kokoonpanossa, joka perustuu kansallisesta tuomarineuvostosta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta 8.12.2017 annettuun lakiin (ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. 2018, järjestysnumero 3). On kuitenkin kiistatonta, että kyseinen elin ei ole riippumaton.
- 13 Tästä seuraa kyseisen tuomioistuimen mukaan, että tuomioistuin, jossa toimii tuomari, joka on nimitetty edellisessä kohdassa mainittuun lakiin perustuvassa kokoonpanossa toimivan kansallisen tuomarineuvoston ehdotuksesta, ei toimi sääntöjenmukaisessa kokoonpanossa, eikä tällaista tuomioistuinta voida pitää muun muassa perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitettuna riippumattomana ja puolueettomana tuomioistuimena.

- 14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa lisäksi asian C-160/23 yhteydessä esittämässään ennakkoratkaisupyyntönsä, että Sąd Najwyższy (ylin tuomioistuin, Puola) on jo usealla antamallaan tuomiolla kumonnut valituksista annettuja tuomioita, jotka Sąd Apelacyjny w Warszawie antoi ratkaisukokoonpanossa, johon kuului JL, muun muassa asiassa, jossa hän toimi tuomarina KS:n ja MP:n kanssa. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan Sąd Najwyższy korosti tällöin JL:n nimittämiseen liittyviä seikkoja, hänen yhteyksiään poliittisiin vallanpitäjiin sekä hänen toimintaansa yleisten tuomioistuinten tuomarien kurinpitomenettelystä vastaavana virkamiehenä. Sama pätee tuomari KS:ään. Sąd Najwyższy otti tuomari MP:n osalta huomioon hänen nimittämisensä sääntöjenvastaisuuden ja hänen kansallisessa tuomarineuvostossa toimimisen, jolla väitetään loukatun tuomioistuinten ja tuomareiden riippumattomuutta.
- 15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että Puolan oikeus, tulkittuna unionin oikeuden ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön valossa, mahdollistaa sen, että rikosasiassa aineellisen ratkaisun antavat tuomioistuimet voivat tutkia väitteen SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ja perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitettujen vaatimusten noudattamatta jättämisestä; tällaisen väitteen voi esittää syytetty, muut menettelyn asianosaiset sekä tuomari itse. Nyt käsiteltävässä tapauksessa ei kuitenkaan ole vedottu mihinkään tällaiseen väitteeseen niiden neljän rikosasian yhteydessä, jotka ovat johtaneet lainvoimaisiin tuomioihin, jotka ovat pääasian täytäntöönpanomenettelyjen kohteena, eivätkä kyseessä olevat tuomarit tutkineet, onko näitä vaatimuksia noudatettu.
- 16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo tässä asiayhteydessä välttämättömäksi määrittää, voidaanko unionin oikeuden nojalla näiden vaatimusten noudattaminen selvittää – tarvittaessa viran puolesta – myöhemmässä vaiheessa, kuten täytäntöönpanomenettelyn yhteydessä. Se katsoo, että asian on oltava näin.
- 17 Kyseisen tuomioistuimen mukaan sen olisi siis nyt käsiteltävässä asiassa todettava, että lainvoimaisia tuomioita, jotka ovat sen käsiteltäväksi saatettujen pääasioiden täytäntöönpanomenettelyjen kohteena, ei ole olemassa kyseessä olevien tuomareiden nimittämisiä koskevia olosuhteita koskevien sääntöjenvastaisuuksien tähden. Sen olisi tämän jälkeen päätettävä nämä menettelyt, ja KB:n, RZ:n, AN:n ja CG:n rikosoikeudellisesta vastuusta olisi annettava uudet tuomiot.
- 18 Tässä tilanteessa Sąd Okręgowy w Warszawie on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Onko [SEU] 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa, – – perusoikeuskirjan 47 artiklaa sekä unionin oikeuden yleisiä periaatteita eli oikeusvarmuuden, lainvoimaisten ratkaisujen pysyvyyden, suhteellisuuden ja menettelyllisen itsemääräämisoikeuden periaatteita tulkittava siten, että ne ovat esteenä kaikelle sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, joka estäisi tuomioistuinta arvioimasta lainvoimaisen rikosasiassa annetun tuomion täytäntöönpanomenettelyssä, onko täytäntöönpanotavan tuomion antanut tuomioistuin, joka täyttää lain perusteella perustamisen, riippumattomuuden ja puolueettomuuden vaatimukset, ja jos todettaisiin, etteivät kyseiset vaatimukset ole täyttyneet, ryhtymästä – – unionin tuomioistuimen tähänastisen oikeuskäytännön mukaisesti kaikkiin siitä seuraaviin toimenpiteisiin, mukaan lukien tällä tavalla annetun tuomion sivuuttaminen ja täytäntöönpanomenettelyn keskeyttäminen?

- 2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko tällaisen arvioinnin suorittaminen riippuvainen tuomitun tai muun oikeutetun tahon aloitteesta, vai onko tuomioistuin unionin oikeuden edellä mainittujen periaatteiden valossa velvollinen suorittamaan arvioinnin viran puolesta osana lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanomenettelyä?”

Asian käsittely unionin tuomioistuimessa

Asioiden C-114/23, C-115/23, C-132/23 ja C-160/23 yhdistäminen

- 19 Asiat C-114/23, C-115/23, C-132/32 ja C-160/23 yhdistettiin unionin tuomioistuimen presidentin 4.4. ja 18.4.2023 tekemillä päätöksillä asian käsittelyn kirjallista ja suullista vaihetta sekä tuomion antamista varten.

Nopeutettua ennakkoratkaisumenettelyä koskevat pyynnöt

- 20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyysi nyt kyseessä olevien ennakkoratkaisupyyntöjen käsittelemistä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 105 artiklassa määrättyssä nopeutetussa ennakkoratkaisumenettelyssä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin vetosi pyyntöjensä tueksi siihen, että pääasioihin sovelletaan rikosoikeutta, että kyseiset asiat koskevat perusoikeuksia ja että on yleisen edun mukaista, että rikoksenteelijät asetetaan viipymättä rikosoikeudelliseen vastuuseen.
- 21 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 105 artiklan 1 kohdassa määrätään, että unionin tuomioistuimen presidentti voi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnöstä tai poikkeuksellisesti omasta aloitteestaan päättää esittelevää tuomaria ja julkisasiamiestä kuultuaan, että ennakkoratkaisupyyntö käsitellään nopeutetussa menettelyssä, jos asian laatu edellyttää, että asia käsitellään ensi tilassa.
- 22 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tällaista nopeutettua menettelyä on pidettävä menettelyllisenä välineenä, jolla on tarkoitus vastata poikkeuksellisen kiireelliseen tilanteeseen (tuomio 2.3.2021, A.B. ym. (Tuomarien nimittäminen ylimpään tuomioistuimeen – Muutoksenhaku), C-824/18, EU:C:2021:153, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 23 Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimen presidentti päätti 4.4. ja 18.4.2023 esittelevää tuomaria ja julkisasiamiestä kuultuaan, ettei tämän tuomion 20 kohdassa tarkoitettuja pyyntöjä ole syytä hyväksyä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei nimittäin esittänyt pääasioiden täytäntöönpanomenettelyiden olosuhteisiin liittyviä erityisiä syitä, joiden vuoksi ennakkoratkaisupyyntöt olisi ratkaistava nopeasti. Lisäksi se, että pääasioihin sovelletaan rikosoikeutta, ei sinällään ole peruste niiden nopeutetulle käsittelylle (ks. vastaavasti tuomio 16.11.2021, Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ym., C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931, 26 kohta). Lopuksi on niin, että pelkkä yksityisten intressi – vaikka se voi olla oikeutettu – määrittää mahdollisimman nopeasti niille unionin oikeuden perusteella kuuluvien oikeuksien ulottuvuus, ei ole osoitus poikkeuksellisen olosuhteen olemassaolosta (tuomio 28.4.2022, Phoenix Contact, C-44/21, EU:C:2022:309, 16 kohta).

Tietojensaantia koskeva pyyntö asiassa C-160/23

- 24 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toimitti unionin tuomioistuimelle muun muassa täsmennyksiä sen roolista täytäntöönpanomenettelyssä unionin tuomioistuimen sille 4.4.2023 osoittaman tietopyynnön seurauksena. Sąd Okręgowy w Warszawien ratkaisukokoonpanojen lainvoimaisten rikostuomioiden osalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin totesi olevansatoimivaltainen toteuttamaan rangaistusten täytäntöönpanokoodeksissa säädetyt toimenpiteet. Tällaisia toimenpiteitä ovat ensinnäkin rangaistuksen täytäntöönpanosta määrääminen, toiseksi se, että poliisi toimittaa tuomitun henkilön rangaistuslaitokseen suorittamaan hänelle määrätyn rangaistuksen siellä, kolmanneksi tällaisen tuomion täytäntöönpano siltä osin kuin siinä määrätään tuomittu henkilö maksamaan oikeudenkäyntikuluja valtionkassaan, neljänneksi tarvittaessa vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa koskevaa lykkäyspyyntöä koskeva arviointi ja viidenneksi pidätysmääräyksen antaminen tuomitun henkilön löytämiseksi, jos kyseinen henkilö pakenee.

Unionin tuomioistuimen toimivalta

- 25 Puolan hallitus väittää pääasiallisesti, että jäsenvaltioiden tuomioistuinorganisaatiota koskevat kysymykset kuuluvat jäsenvaltioiden yksinomaisen toimivallan piiriin eivätkä unionin oikeuden aineelliseen soveltamisalaan.
- 26 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee tältä osin, että vaikka oikeuslaitoksen järjestäminen jäsenvaltioissa kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, jäsenvaltioiden on kuitenkin kyseistä toimivaltaa käyttäessään noudatettava niille unionin oikeuden nojalla kuuluvia velvoitteita, ja näin voi olla muun muassa silloin, kun on kyse kansallisista säännöistä, jotka koskevat tuomareiden nimittämiseen liittyvien päätösten tekemistä, ja mahdollisesti säännöistä, jotka koskevat tällaisten nimittämismenettelyjen yhteydessä sovellettavaa tuomioistuinvalvontaa (tuomio 9.1.2024, G. ym. (Tuomareiden nimittäminen yleisiin tuomioistuihin Puolassa), C-181/21 ja C-269/21, EU:C:2024:1, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 27 Ennakkoratkaisukysymysten sanamuodosta ilmenee lisäksi selkeästi, että ne eivät koske Puolan oikeuden vaan niiden unionin oikeuden määräysten ja niiden yleisten oikeusperiaatteiden tulkintaa, joihin niissä viitataan.
- 28 Tästä seuraa, että unionin tuomioistuin on toimivaltainen ottamaan kantaa ennakkoratkaisupyyntöihin.

Ennakkoratkaisupyyntöjen tutkittavaksi ottaminen

- 29 Prokuratura Okręgowa w Warszawie (Varsovan alueellinen syyttäviviranomainen, Puola) ja Puolan hallitus kiistävät esitettyjen ennakkoratkaisupyyntöjen tutkittavaksi ottamisen edellytykset pääasiallisesti sillä perusteella, ettei ennakkoratkaisukysymyksiin ole tarpeen antaa vastausta.
- 30 Varsovan alueellinen syyttäviviranomainen väittää siten pääasiallisesti, että pääasian täytäntöönpanomenettelyjen tarkoituksena on rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä annetun lainvoimaisen tuomion täytäntöönpano eikä oikeusriidan ratkaiseminen asiaratkaisun

antamiseksi. Se väittää, että täytäntöönpanokelpoisten lainvoimaisten tuomioiden sisältö sitoo ennakkoratkaisua pyytäneitä tuomioistuinta täytäntöönpanotuomioistuimena, eikä kyseisellä tuomioistuimella ole toimivaltaa tutkia niiden pätevyyttä.

- 31 Puolan hallitus väittää puolestaan pääasiallisesti, että ennakkoratkaisukysymykset ovat hypoteettisia. Ennakkoratkaisukysymyksistä ei ilmene mitään erityistä huolenaihetta niiden tuomioistuinten riippumattomuudesta, jotka antoivat pääasioiden lainvoimaiset tuomiot. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen epäilyt koskevat yksinomaan sitä, että kyseessä olevat tuomarit nimitettiin sellaisen elimen ehdotuksesta, jonka jäsenistä puolet oli lainsäätäjän valitsemia. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä kuitenkin ilmenee sen mukaan, että tällainen nimitys ei sellaisenaan ole omiaan loukkaamaan riippumatonta, puolueetonta ja laillisesti perustettua tuomioistuinta koskevaa oikeutta.
- 32 On muistutettava, että unionin tuomioistuin on toistuvasti korostanut, että SEUT 267 artiklalla luotu menettely on unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön väline, jonka avulla unionin tuomioistuin esittää kansallisille tuomioistuimille ne unionin oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joita nämä tarvitsevat ratkaistakseen käsiteltävikseen saatetut asiat, ja että ennakkoratkaisupyynnön esittämisen perusteena ei ole neuvoa-antavien lausuntojen esittäminen yleisistä tai hypoteettisista kysymyksistä vaan oikeusriidan todelliseen ratkaisemiseen erottamattomasti liittyvä tarve (tuomio 9.1.2024, G. ym. (Tuomareiden nimittäminen yleisiin tuomioistuihin Puolassa), C-181/21 ja C-269/21, EU:C:2024:1, 62 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 33 Kuten SEUT 267 artiklan sanamuodostakin ilmenee, pyydetyn ennakkoratkaisun on oltava tarpeen, jotta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi ”antaa päätöksen” käsiteltäväkseen saatetussa asiassa (tuomio 9.1.2024, G. ym. (Tuomareiden nimittäminen yleisiin tuomioistuihin Puolassa), C-181/21 ja C-269/21, EU:C:2024:1, 63 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 34 Unionin tuomioistuin on siten muistuttanut, että sekä SEUT 267 artiklan sanamuodon että rakenteen perusteella ennakkoratkaisumenettely edellyttää muun muassa, että kansallisessa tuomioistuimessa todella on vireillä oikeusriita, jossa tämän on annettava ratkaisu, jossa otetaan huomioon ennakkoratkaisuasiassa annettu tuomio (tuomio 9.1.2024, G. ym. (Tuomareiden nimittäminen yleisiin tuomioistuihin Puolassa), C-181/21 ja C-269/21, EU:C:2024:1, 64 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 35 Nyt käsiteltävässä tapauksessa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamista selityksistä ilmenee, että kyseistä tuomioistuinta pyydetään antamaan ratkaisu lainvoimaisten rikostuomioiden, joihin ei voi enää hakea muutosta, täytäntöönpanomenettelyn yhteydessä. Kyseisen tuomioistuimen mukaan ratkaisukokoonpanojen, jotka antoivat kyseiset tuomiot, koostumusta olisi voitu valvoa rikosoikeudellisessa päämenettelyssä, joka on unionin tuomioistuimen hallussa olevan asiakirja-aineiston mukaan erillinen täytäntöönpanomenettelystä.
- 36 Tällainen valvonta vaikuttaa sitä vastoin – kun otetaan huomioon ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamat tiedot – olevan poissuljettu kyseisten tuomioiden täytäntöönpanovaiheessa. Kyseinen tuomioistuin ei siten esitä mitään Puolan prosessioikeuden säännöstä, jonka nojalla sillä olisi toimivalta tutkia, ovatko mainitut tuomiot muun muassa unionin oikeuden mukaisia. Lisäksi niiden selitysten mukaan, jotka kyseinen tuomioistuin

toimitti vastauksena tämän tuomion 24 kohdassa tarkoitettuun tietopyyntöön, sen toimivalta rajoittuu tällaisten tuomioiden täytäntöönpanovaiheessa rangaistusten täytäntöönpanokoodeksissa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamiseen.

- 37 Näiden seikkojen perusteella ei vaikuta siltä, että ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella olisi Puolan oikeuden säännösten nojalla toimivalta arvioida – muun muassa unionin oikeuden kannalta – niiden ratkaisukokoonpanojen laillisuutta, joissa lainvoimaiset rikostuomiot, jotka ovat sen käsiteltäväksi saatettujen täytäntöönpanomenettelyjen kohteena, annettiin.
- 38 Käsiteltävissä yhdistetyissä asioissa esitetyt kysymykset liittyvät siis erottamattomasti näitä täytäntöönpanomenettelyjä edeltävään vaiheeseen, joka on lopullisesti saatettu päätökseen ja joka on erillinen mainituista täytäntöönpanomenettelyistä. Nämä kysymykset eivät siis ole tarpeen pääasioiden ratkaisemiseksi, vaan niillä pyritään siihen, että unionin tuomioistuin suorittaa yleisen ja näiden asioiden tarpeista irrallisen arvioinnin (ks. analogisesti tuomio 9.1.2024, G. ym. (Tuomareiden nimittäminen yleisiin tuomioistuihin Puolassa), C-181/21 ja C-269/21, EU:C:2024:1, 78 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 39 Tästä seuraa, että nämä kysymykset ylittävät unionin tuomioistuimelle SEUT 267 artiklan perusteella kuuluvan lainkäyttötehtävän rajat (ks. analogisesti tuomio 9.1.2024, G. ym. (Tuomareiden nimittäminen yleisiin tuomioistuihin Puolassa), C-181/21 ja C-269/21, EU:C:2024:1, 79 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 40 Näin ollen on todettava, että ennakkoratkaisupyynnöt on jätettävä tutkimatta.

Oikeudenkäyntikulut

- 41 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Ennakkoratkaisupyynnöt, jotka Sąd Okręgowy w Warszawie on esittänyt 18.2.2023 (C-114/23 ja C-115/23), 6.3.2023 (C-132/23) ja 14.3.2023 (C-160/23) tekemillään päätöksillä, jätetään tutkimatta.

Allekirjoitukset